

PROGRAM DEJAVNOSTI

KNJIŽNICE RADLJE OB DRAVI V LETU 2025

Pripravila Slavica Potnik
Februar 2025

K A Z A L O

UVOD	3
1 ZAPOSLENI V KNJIŽNICI – KADROVSKI NAČRT	3
1.1 Stanje kadrov in kadrovski načrt	3
1.2 Način zaposlitve	5
1.3 Povzetek	5
2 NABAVA IN STROKOVNA OBDELAVA GRADIVA	6
2.1 Nabava knjižničnega gradiva v letu 2025	6
2.2 Pridobivanje gradiva v letu 2025	7
2.2.1 Nakup knjižničnega gradiva v letu 2025	7
2.2.2 Podarjeno gradivo	8
2.2.3 Dostop do podatkovnih baz v okviru izvajanja nalog območne koroške knjižnice	8
2.3 Strokovno bibliotekarsko delo	9
3 INFORMACIJSKA SLUŽBA	9
3.1 Pomoč uporabnikom pri pridobivanju informacij	9
3.2 Informiranje uporabnikov	9
4 MATIČNA SLUŽBA	10
5 DOMOZNANSKA DEJAVNOST	10
6 STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE DELAVCEV	10
7 POSLOVANJE Z UPORABNIKI	11
7.1 Odpiralni čas	11
7.2 Uporabniki knjižnice	12
7.3 Stroški uporabe knjižnice za uporabnike in člane	12
7.4 Načrtovanje obiska in izposoje	13
8 PRIREDITVE IN DRUGE DEJAVNOSTI	14
8.1 Prireditve za otroke in mladino	14
8.2 Prireditve za odrasle	18
8.3 Druge promocijske dejavnosti za prepoznavnost knjižnice	20
9 MODERNIZACIJA KNJIŽNIC (oprema in prostori)	20
9.1 Oprema	20
9.2 Prostori	21
10 FINANČNI NAČRT	21
11 ZAKLJUČEK	22

UVOD

Program dejavnosti knjižnice za leto 2025 je dokument, ki vsebinsko določa izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe in temelji na zakonskih podlagah:

- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15),
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – UPB, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17 in 21/18 – ZNOrg),
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (Uradni list RS, št. 28/23),
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Uradni list RS št. 88/03),
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/2003 in 162/22),
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice za obdobje 2018-2028,
- Odlok o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi (MUV 21/2003, MUV 13/2024 in Uradno glasilo e-občina 27/2024),
- Statut Knjižnice Radlje ob Dravi,
- drugi notranji akti in pravilniki knjižnice.

Knjižnica Radlje ob Dravi je splošna, javno dostopna knjižnica. Potencialni uporabniki knjižnice so vsi prebivalci območja, ki ga knjižnica s svojo dejavnostjo pokriva, to je prebivalci občin Radlje ob Dravi, Muta, Podvelka, Vuzenica in Ribnica na Pohorju, po podatkih za leto 2024: 15.537 prebivalcev.

Knjižnica je zakladnica kulturnega bogastva, stičišče raznih človekovih interesov, usmerjevalka znanja za vse generacije in tudi spodbujevalka duševne aktivnosti za uporabnike s posebnimi potrebami. Vedno bolj se oblikuje v prostor navdiha, učenja, srečevanja in druženja za vse prebivalce različne starosti, narodnosti, izobrazbe, veroizpovedi. Naš globalni cilj je zadovoljstvo uporabnikov, zaposlenih in ustanoviteljev. Uporabnikom omogočamo dostop do knjižničnega gradiva in informacij iz lastne zbirke, zbirk drugih knjižnic in ostalih ponudnikov informacij. Občanom želimo z zagotavljanjem kakovostnih knjižničnih storitev izboljšati kvaliteto življenja, razvijati bralno kulturo in ne nazadnje prispevati k polnejšemu bivanju posameznikov. Zaposlene odlikuje strokovnost, razvojna naravnost in prijaznost. Kot partnerji sodelujemo z organizacijami, ustanovami, društvi in zavodi na lokalnem in nacionalnem nivoju.

1 ZAPOSLENI V KNJIŽNICI – KADROVSKI NAČRT

1.1 STANJE KADROV in KADROVSKI NAČRT ZA LETO 2025

Stanje:

V letu 2025 je v knjižnici redno in po pogodbi zaposlenih: 7,8625 delavcev, od tega: 1 direktor, 0,80 računovodsko-administrativnega delavca in 6 strokovnih delavcev. Za plačo redno zaposlenih prispevajo sredstva občine ustanoviteljice v celoti.

Potrebni kadri:

Kratkoročni cilj na področju zaposlovanja kadrov je dodatna zaposlitev enega strokovnega delavca, knjižničarja, po možnosti z znanjem s področja računalništva. Zaposlitev načrtujemo s 1. aprilom 2025, ker predvidevamo, da bo do takrat sprejet z vsemi občinami usklajen finančni načrt. Za zaposlitev novega delavca potrebujemo v skladu s 24. členom pravilnika o sistemizaciji soglasje vseh občin ustanoviteljic.

Dolgoročni cilj na področju zaposlovanja kadrov je dodatna zaposlitev potrebnih minimalnih kadrov na podlagi Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (veljaven od 18. 3. 2023):

- dveh strokovnih delavcev: enega bibliotekarja in enega knjižničarja,
- 0,2 računovodsko-administrativnega delavca,
- 0,5 čistilke ter
- 0,5 hišnika.

Obrazložitev:

Kadrovski načrt, ki je sestavni del pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest in je oblikovan na podlagi Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe, opredeljuje minimalno število delavcev, s katerimi bo Knjižnica Radlje ob Dravi lahko izvajala knjižnično javno službo za pet občin ustanoviteljic. Predvidevamo, da bomo kadrovski načrt izpolnili do konca leta 2027, če bomo delavce zaposlovali postopoma v naslednjih treh letih. Z izpolnitvijo kadrovskega načrta bo izpolnjen pogoj za delovanje knjižnice v predvidenem obsegu, ki predvideva:

- večjo povezanost knjižnice z ostalimi deležniki, katerih cilji se vsebinsko skladajo, da postane uporaba knjižničnih storitev zanimiva čim širši populaciji,
- večjo vključenost specifičnih potreb lokalnih okolij pri oblikovanju in prilagajanju knjižničnih dejavnosti,
- več sistematičnosti pri izvajanju dejavnosti na področju spodbujanja k branju in razvoju vseh vrst pismenosti z usmerjeno pozornostjo k družbenim skupinam, ki jih pospešena digitalizacija na različne načine izključuje,
- izboljšanje dostopnosti knjižničnih storitev s podaljšanjem odpiralnih časov posameznih enot knjižnice.

Stanje in načrtovanje kadrov je razvidno iz KADROVSKEGA NAČRTA:

oblika zaposlitve	delovno mesto - naziv	šifra delovnega mesta	stanje 2024 (število delavcev 31.12.2024)	kadrovski načrt 2025 (število delavcev na dan 1.1.2025)	Stanje od 1.4.2025 - dodatna zaposlitev knjižničar	dodatno zaposlovanje v prihodnjih letih	končno stanje po Pravilniku o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest, veljavnem od oktobra 2024
redna	direktor	B017841	1	1	1	0	1
	administrativno- računovodski delavec	G096042	0,8	0,8	0,8	0,2	1
	čistilka	G092001	0	0	0	0,5	0,5
	hišnik	G095042	0	0	0	0,5	0,5
	knjižničar	G025011	1,5	1	2	1	3
	višji knjižničar	G026023	1,5	1	1	0	1
	Bibliotekar	G027004	0	2	2	0	2
	Bibliotekar	G027005	3	2	2	1	3
	skupaj število redno zaposlenih		7,8	7,8	8,8	3,2	12
po pogodbi	bibliotekar		0,0625	0,0625	0,0625	0	0
	SKUPAJ VSI ZAPOSLENI		7,8625	7,8625	8,8625	3,2	12

Knjižnica s svojim delom izkazuje, da kolikor je mogoče, sledi potrebam spreminjajoče se družbe in se pri tem smiselno povezuje z drugimi deležniki, vendar je prav zaradi premalo kadrov v naših lokalnih okoljih še vedno premalo učinkovita, kar se izraža predvsem v številu aktivnih članov. Ob prostorskih, lokacijskih in materialnih pogojih, ki so v vseh naših enotah povsem ustrezni, bomo z dodatnimi kadri veliko uspešneje reševali izzive, ki jih prinašajo potrebe sodobne družbe.

1.2 NAČIN ZAPOSLOTITVE

Redna zaposlitev

Struktura redno zaposlenih delavcev v Knjižnici Radlje je razvidna iz zgornje tabele. Sprejetje novega Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Knjižnici Radlje ob Dravi (oktober 2024) je omogočilo optimalnejšo razporeditev strokovnih delavcev na ustrezna delovna mesta, ki se sklada z dolgoročno zastavljenimi cilji knjižnice.

Vsi redno zaposleni delavci, razen knjižničarke, ki smo jo zaposlili 1. 8. 2024, izpolnjujejo predpisane pogoje za zasedbo delovnega mesta in imajo opravljene strokovne kvalifikacije za opravljanje strokovnega dela.

Novo zaposlena knjižničarka mora v roku enega leta opraviti strokovni izpit za knjižničarja, na katerega se intenzivno pripravlja.

Zaposlitev po pogodbi

Ta oblika zaposlitve je v knjižnici prisotna zaradi kombinacije šolske in splošne knjižnice v knjižnici na Kapli. Ko bo kadrovski načrt izpolnjen predvidevamo, da bomo odprtost splošne knjižnice na Kapli lahko zagotavljali z redno zaposlenimi kadri.

Javna dela

V letu 2025 ne načrtujemo zaposlitev po programu javnih del.

1.3 POVZETEK

Predvideni stroški za plače in ostale stroške dela redno zaposlenih delavcev v Knjižnici Radlje ob Dravi v letu 2025 na podlagi sprejetih proračunov občin ustanoviteljic znašajo: **296.525 €**, od tega znašajo predvideni stroški za novo zaposlenega knjižničarja 9.939 €.

Pri tem je potrebno upoštevati, da se bo **višina finančnih sredstev tekom leta še dodatno uskladila, ker:**

- 1. Pri izračunu potrebnih sredstev za stroške dela NISMO UPOŠTEVALI za leto 2025 predvidenega povečanja sredstev zaradi spremembe plačnega sistema.** Z vsemi občinami smo se dogovorili, da bomo podatke o potrebnih dodatnih sredstvih sporočili občinam ustanoviteljicam v vlogi za rebalans, oziroma uskladijev finančnega načrta.
2. Občina Vuzenica je v proračunu načrtovala za 623 € več sredstev kot smo predlagali, kar bomo upoštevali pri pripravi rebalansa za dodatna potrebna sredstva – razlaga zgoraj.
3. Občina Radlje v proračunu ni načrtovala sredstev za novo zaposlenega in predvidevamo, da jih bo zagotovila z rebalansom proračuna, ko bodo podana soglasja za novo zaposlitev.

2 NABAVA IN STROKOVNA OBDELAVA GRADIVA

2.1 Nabava knjižničnega gradiva v letu 2025

Pri nabavi knjižničnega gradiva bo knjižnica upoštevala **Letni načrt nakupa knjižničnega gradiva za leto 2025**. To je dokument, ki določa osnovne kriterije za nakup knjižničnega gradiva v koledarskem letu. Osnove za oblikovanje kriterijev in meril izhajajo iz:

- zakonodaje na področju knjižnične dejavnosti, konkretno predvsem iz: Pravilnika o pogojih za opravljanje knjižnične javne službe, Strokovnih priporočil in standardov za splošne knjižnice (2018-2028), Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic, priporočil Nacionalnega programa na področju kulture;
- posebnosti okolja, posebne potrebe nekaterih skupin prebivalcev v domačem okolju;
- posebnosti, značilnosti in cilji knjižnice in lokalnih skupnosti.

Dokument je objavljen na spletni strani knjižnice.

Knjižnica bo torej spremljala izdajo slovenske in tuje produkcije, nabavljala knjige, revije in drugo gradivo z namenom, da **se približa normativom in standardom, ki veljajo za splošne knjižnice, ob čemer bomo seveda spremljali in upoštevali potrebe in želje neposrednega okolja v katerem delujemo.**

		zakonska podlaga: Strokovna priporočila in standardi za knjižnice 2018-2028	Prirast novega gradiva v letu 2025	v primeru nižjih sredstev	v primeru višjih sredstev
1	SKUPAJ nakup KNJIŽNEGA gradiva	vsaj 250 izvodov na 1000 preb.	1874 izvodov 1600 naslovov	ustrezno manj	ustrezno več
2	nakup NEKNJIŽNEGA gradiva		8 izvodov na 1000 preb., kar je 20 izvodov 20 naslovov	ustrezno manj	ustrezno več
3	zagotavljanje e- knjig na portalu COBISS Ela		Plačilo po dejansko izposojenih licencah e-knjig. Ocena: 600 izposoj.		
4	Nakup zvočnih knjig	Vsaj 100 naslovov	100 naslovov 100 izvodov/licenc	enako	ustrezno več
5	nakup periodike za osrednjo knjižnico	vsaj 100 naslovov	100 naslovov	enako	enako
6	nakup periodike za posamezno organizacijsko enoto	vsaj 30 naslovov	30 naslovov	ustrezno manj	enako
7	razmerje med strokovnim in leposlovnim gradivom	strokovno:leposlovno gradivo = 60:40 % v OK in 50:50% v krajevnih knjižnicah	50:50 v OK in 50:50 v krajevnih knjižnicah	V vseh enotah 50:50	enako

8	odstotek gradiva za otroke do 15. leta	25 -30 % (oziroma se upošteva delež otrok in mladine med prebivalci)	35 %	enako	32 %
---	---	--	-------------	-------	------

2.2 Pridobivanje gradiva v letu 2025

2.2.1 Nakup knjižničnega gradiva v letu 2025

Koliko sredstev bomo namenili za nakup knjižničnega gradiva v letu 2025 bo znano, ko bo znan rezultat javnega poziva Ministrstva za kulturo, **zato v finančnem načrtu navajamo sredstva v višini 60.790 €**, v katerih so upoštevana sredstva, ki so jih v proračunih sprejele občine ustanoviteljice ter lastna sredstva, kot smo jih predvideli v finančnem načrtu. Vključena so sredstva ministrstva, vendar trenutno lanska dosežena višina: 24.290 €, ki se bo najverjetneje spremenila, vendar to ne bo vplivalo na letne pogodbe o financiranju, sklenjene z občinami ustanoviteljicami.

Viri sredstev	Načrtovani prihodki za nakup gradiva		Število izvodov		Povprečna cena na izvod	
Ministrstvo za kulturo	Knjižno	21.690 €	Knjižno	834	Knjižno	26 €
	Neknjižno	0 €	Neknjižno	0	Neknjižno	0 €
	Periodika	0 €	Periodika	0	Periodika	0 €
	e-knjige	600 €	e-knjige	600	e-knjige	1 €
	zvočne e-k	2.000 €	zvočne e-k	100	zvočne e-k	20 €
SKUPAJ	24.290 €		1.534			15,83 €
Občine: Radlje ob Dravi, Muta, Vuzenica, Podvelka in Ribnica na Pohorju	Knjižno	22.900 €	Knjižno	880	Knjižno	26 €
	Neknjižno	400 €	Neknjižno	20	Neknjižno	20 €
	Periodika	9.200 €	Periodika	180	Periodika	51 €
	e-knjige	0 €	e-knjige	0	e-knjige	0 €
	zvočne e-k	0 €	zvočne e-k	0	zvočne e-k	0 €
SKUPAJ	32.500 €		1.080			30,1 €
Lastna sredstva	Knjižno	4.000 €	Knjižno	160	Knjižno	25 €
	Neknjižno	0 €	Neknjižno	0	Neknjižno	0 €
	Periodika	0 €	Periodika	0	Periodika	0 €
	e-knjige	0 €	e-knjige	0	e-knjige	0 €
	zvočne e-k	0 €	zvočne e-k	0	zvočne e-k	0 €
SKUPAJ	4.000 €		160			25 €
SKUPAJ	Knjižno	48.590 €	Knjižno	1.874	Knjižno	26 €
	Neknjižno	400 €	Neknjižno	20	Neknjižno	20 €
	Periodika	9.200 €	Periodika	180	Periodika	51 €
	e-knjige	600 €	e-knjige	600	e-knjige	1 €
	zvočne e-k	2.000 €	zvočne e-k	100	zvočne e-k	20 €
SKUPAJ	60.790 €		2.774			21,9 €

Nakup za posamezno enoto knjižnice bo odvisen od namenskih sredstev posamezne občine in republiških sredstev. Pri nakupu bomo ravnali v skladu z merili iz Letnega načrta nakupa knjižničnega gradiva za leto 2025. Zaradi relativno nizkih sredstev za nakup gradiva s strani republike in nizkih sredstev iz občinskih proračunov, bo še pomembneje, kaj in koliko bomo kupili,

da bo dolgoročni negativni vpliv na knjižnično zbirko in na izvajanje osnovne dejavnosti knjižnice ublažen.

2.2.2 Podarjeno gradivo

Nakup gradiva ni v Knjižnici Radlje ob Dravi edini način pridobivanja gradiva. Gradivo bomo pridobivali tudi v obliki darov. Darovalci so predvsem uporabniki in obiskovalci knjižnice, ki sprejmejo naše pogoje pri darovanju knjig in drugega gradiva knjižnici. Ti pogoji se nanašajo na našo popolno suverenost pri odločanju, kako bomo z gradivom ravnali. Le del podarjenega gradiva namreč uvrstimo v knjižnično zbirko, del podarimo naprej zainteresiranim društvom, del pa predamo bukvarni. Ker darovalci podarjajo zelo dobro ohranjene knjige, ki pa jih ne uvrstimo v lastno zbirko, ker imamo že zadostno število izvodov, bomo tudi v letu 2025 takšno gradivo ponudili uporabnikom in obiskovalcem za simbolični prispevek. Denarni prispevki, ki so zbrani na tak način, se pretežno namenijo nakupu gradiva in izvedbi dejavnosti za obiskovalce.

Knjige opremimo z dobro vidno oznako »Bukvice za vsakogar« in izpostavimo pri pultu v osrednji knjižnici. Med ponujenim gradivom je tudi takšno, ki smo ga izločili iz knjižnične zbirke in ni preveč obrabljeno ali zastarelo. Namen ponudbe je povečati dostopnost do knjig uporabnikom in bralcem v našem okolju, prav tako je pomemben vidik ohranjanje uporabnosti knjige, za katero še obstaja interes za uporabo. S tem prispevamo k odnosu do knjig in dobrin nasploh ter k varovanju okolja z zmanjševanjem zavrženih stvari.

2.2.3 Dostop do podatkovnih baz v okviru izvajanja nalog Območne koroške knjižnice, do portala elektronskih knjig COBISS Ela in do portala elektronskih zvočnih knjig Audibook

Koroške knjižnice se vsako leto dogovarjamo o številu in vrsti baz podatkov, ki jih v okviru območnih nalog omogoči Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem, ki kot študijska knjižnica in največja koroška knjižnica izvaja območne naloge na Koroškem. Dostop do podatkovnih baz je tako omogočen vsem obiskovalcem koroških knjižnic, kar je pomemben del ponudbe sodobne knjižnice in za uporabnike, ki vedno več iščejo elektronske poti do verodostojnih informacijskih virov tudi zelo uporaben vir podatkov. V letu 2025 bo najverjetneje uporabnikom omogočen dostop in članom tudi oddaljen dostop do obsežne zbirke strokovnih člankov iz elektronskih publikacij Ebsco hosta, do elektronske baze Press Reader in do Arhiva časopisa Večer.

Knjižnica Radlje ob Dravi zagotavlja svojim uporabnikom od 17. 6. 2024 dostop do portala COBISS Ela – izposajo e-knjig, ki jih na portalu zagotavljajo slovenski založniki. Za občutek: ob koncu leta 2024 je bilo na portalu na razpolago okrog 2.200 naslovov knjig. Knjižnica teh naslovov več ne zakupi, kot je bil model zagotavljanja e-knjig na portalu Biblos, temveč omogoča izposajo z vključitvijo naslovov v svojo zbirko in plača samo po dejansko izposojenih licencah. Portal COBISS Ela je z vidika spodbujanja uporabe e-knjig izboljšán predvsem v tem, ker omogočamo večji nabor e-knjig in je njihova uporaba enostavna. Z e-knjigami želimo predvsem dopolniti ponudbo tistih aktualnih naslovov, po katerih je več povpraševanja. Posamezni naslov e-knjige je namreč lahko istočasno izposojen pri več članih. Slabost je, da še vedno niso formati e-knjig takšni, da bi jih vsi uporabniki lahko brali na bralnikih, ki so jih uporabljali do sedaj.

Knjižnica svojim članom zagotavlja tudi dostop do elektronskih zvočnih knjig na portalu Audibook. Ob začetku leta 2025 je članom na razpolago 600 naslovov zvočnih knjig. Zbirka vsebuje aktualne naslove leposlovnih in strokovnih del za odrasle, otroke in mladino. Zvočne knjige so zanimive

predvsem za člane, ki imajo težave z vidom ter za člane, ki so vajeni poslušanja tovrstnih vsebin zaradi narave dela ali življenjskih navad.

2.3 Strokovno bibliotekarsko delo

Vso pridobljeno gradivo bomo strokovno obdelali in ga dali uporabnikom knjižnice čim prej na razpolago. Strokovna obdelava gradiva obsega:

- vsebinsko obdelavo – vnos v računalniško bazo podatkov, ureditev podatkov;
- tehnično obdelavo – žigosanje inventarizacijo ovijanje, lepljenje nalepk itd.;
- spremljanje podatkov in priprava obdobjnih poročil in statističnih podatkov;
- statistično obdelavo letnega prirasta in temeljne zaloge gradiva,
- druge dejavnosti za oblikovanje in vzdrževanje knjižničnih zbirk (urejanje, odpis, spremljanje, vrednotenje),
- dejavnosti za promoviranje knjižnične zbirke, objavlanje novosti, prispevki na portalu Dobreknjige.si, oblikovanje dejavnosti in podobno.

Strokovno delo poteka v programu za knjižnice na portalu COBISS. V letu 2025 bo dosedanje verzijo COBISS3 nadomestila novejša aplikativna verzija COBISS Lib, za katero se zaposleni intenzivno usposablja že od jeseni 2024.

V letu 2025 bodo strokovne delavke intenzivneje pripravljale knjižnične zbirke v vseh enotah na inventuro knjižničnega gradiva, ki bo izvedena v letu 2026. Priprave zajemajo sistematične preglede, urejanje in odpise zbirk. S tem se bodo zbirke sicer številčno zmanjšale, zato pa bodo pestrejšje, vsebinsko ustreznejše in aktualnejše.

Za uspešno in nemoteno delo je potrebno aktivno in pozorno sledenje spremembam ter permanentno izobraževanje vseh zaposlenih na različnih področjih.

3 INFORMACIJSKA SLUŽBA

Informacijska služba je organizirana v vseh enotah knjižnice in jo izvajajo vsi zaposleni, ki delajo z uporabniki.

3.1 Pomoč uporabnikom pri pridobivanju informacij

Informacijska služba za uporabnike bo zajemala:

- uvajanje uporabnikov v iskanje in rabo vseh vrst informacijskih virov,
- neposredna pomoč pri iskanju gradiva,
- dajanje vseh vrst informacij (osebno, ob obisku in telefonsko),
- pomoč uporabnikom pri uporabi referenčnega in drugega gradiva v knjižnici,
- informiranje osnovnošolcev in dijakov v okviru projekta Rastem s knjigo in s programi za osnovnošolce različnih starosti, ki smo jih oblikovali s poudarkom na prilagoditvi njihovi starosti in potrebam.

3.2 Informiranje uporabnikov

Uporabnike bomo informirali o storitvah knjižnice, novostih in prireditvah s pisnimi sporočili, s pomočjo oglaševanja na oglasnih deskah, preko Radia 1, spletne strani knjižnice, napovednika prireditev in socialnih omrežij Facebook in Instagram.

4 MATIČNA SLUŽBA

Knjižnica Radlje ob Dravi je odgovorna za strokovno delo knjižnic na svojem območju. Kot matična knjižnica bomo skrbeli za:

- strokovnost knjižničarskega poslovanja,
- seznanjanje z novostmi na področju bibliotekarstva,
- vodenje ustrezne nabavne strategije in oblikovanje ustreznih knjižničnih zbirk,
- centralno obdelavo gradiva.

5 DOMOZNANSKA DEJAVNOST

Knjižnica Radlje ob Dravi bo tudi v letu 2025 skrbela za zbiranje, selekcijo in obdelavo domoznanskega gradiva.

Nadaljujemo tudi z evidentiranjem člankov z domoznansko vsebino in sodelujemo v koroških domoznanskih projektih, predvsem s koroškim muzejem in koroško območno knjižnico.

Na področju domoznanske dejavnosti je pomembno obveščanje in informiranje založnikov kot so razna društva in ustanove ter samozaložnikov o postopkih izdajanja publikacij in obveznem izvodu ter ozaveščanje o pomenu prisotnosti publikacij v knjižnični zbirki splošne knjižnice.

6 STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE DELAVCEV

Sodobna tehnologija in prilagajanje knjižničnih storitev potrebam uporabnikov zahtevata od zaposlenih, da se nenehno strokovno izobražujejo in izpopolnjujejo. V letu 2025 se bomo udeležili:

- izobraževanj, ki jih pripravljajo strokovne organizacije: NUK, Združenje splošnih knjižnic, Zveza bibliotekarskih društev Slovenije-ZBDS, posamezna društva bibliotekarjev,
- tečajev za izboljšanje dela v sistemu COBISS, ki jih izvajata IZUM v Mariboru in NUK v Ljubljani,
- izobraževanj in predstavitev dobrih praks v organizaciji posameznih splošnih knjižnic,
- izobraževanj v izvedbi Učnega centra MKL,
- strokovnih ekskurzij v druge slovenske knjižnice,
- drugih izobraževanj in usposabljanj, ki so nujna za nemoteno delo v knjižničarski stroki.

Določen del izobraževanj bo potekal tudi na daljavo z udeležbo v dejanskem času ali s proučevanjem izobraževalnih gradiv na spletu. Intenzivnejše bo v letu 2025 potekalo usposabljanje za delo v okolju COBISS Lib, ker bo v letu 2025 aplikativna različica programov COBISS zamenjala sedanjo COBISS3, ki deluje v okolju windows.

Knjižničarka, ki je zaposlena od avgusta 2024 se bo udeležila potrebnih strokovnih izobraževanj in pristopila v spomladanskem roku v letu 2025 k opravljanju strokovnega izpita.

Zaposleni smo se že v letu 2024 začeli intenzivneje seznanjati z možnostmi strokovnih povezovanj v tujini s ciljem izmenjave različnih dobrih praks. Z izobraževanji ter pridobivanju informacij na tem področju bomo v letu 2025 nadaljevali ter resno načrtovali izvedbo katerega od programov mobilnosti zaposlenih, na primer Erasmus+. Seveda bo to lažje izvedljivo, ko pridobimo nove strokovne delavce.

Na pobudo Koroške osrednje knjižnice – KOK, ki je tudi naša območna knjižnica, so se v novembru 2024 vzpostavila strokovna izobraževanja Koroške dobre prakse. Predvideva se, da bodo potekale enkrat letno, vsakič v drugi koroški knjižnici. V njih bo vsaka koroška knjižnica predstavila eno od svojih dejavnosti. Na prvih koroških praksah 6. 11. 2024, so tri strokovne

delavke naše knjižnice predstavile naš program za osnovnošolce po razredih: tako dobre izkušnje, kot izzive s katerimi se pri izvajanju srečujemo.

Predvidevamo, da se bo vsak zaposleni v letu 2025 udeležil vsaj enega strokovnega izobraževanja izven knjižnice ter vsaj enega izobraževanja na daljavo ali v matični knjižnici.

7 POSLOVANJE Z UPORABNIKI

Vsa dejavnost knjižnice bo namenjena bralcem in iskalcem informacij. Zagotavljali jim bomo:

- vsestransko uporabo gradiva in informacijskih virov;
- dostopnost do vseh baz podatkov – pomoč pri iskanju knjižnega gradiva;
- izročanje gradiva v čitalnici,
- izposojlo gradiva na dom;
- naročanje in rezervacije knjižničnega gradiva;
- medknjižnično izposojlo gradiva iz drugih knjižnic v Sloveniji.

V letu 2025 bomo intenzivneje izvrševali določbo poslovnika knjižnice, kjer je zapisano, da mora član ob uporabi knjižničnih storitev predložiti člansko izkaznico in da je izkaznica neprenosljiva. Člane bomo pri tem odločneje usmerjali na uporabo mCOBISS-a, ki omogoča elektronsko kartico na mobilnem telefonu. Hkrati bomo spremenili podobo članske kartice, da bo privlačnejša in sodobna.

7.1 Odpiralni čas

Redni odpiralni čas ostaja enak, kot smo ga vzpostavili v septembru 2024 in je v vseh enotah usklajen z Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic.

Počitniški odpirani čas, ki velja v juliju in avgustu, **se v letu 2025 poveča skupno za 7 ur tedenske odprtosti in sicer po 2 uri tedensko v enotah: Muta, Vuzenica in Podvelka ter v soboto v osrednji knjižnici za 1 uro.**

V letu 2025 bo Knjižnica Radlje ob Dravi skupno z vsemi enotami imela za uporabnike naslednji **redni odpiralni čas**:

Knjižnica	P	T	S	Č	P	S	Tedensko število ur
Radlje ob D.	9-17	9-17	8-17	9-17	7-15	8-12	45
Muta		12-17	10-15	12-17	10 -15	-	20
Vuzenica	12-17	10-15	12-17		10-15	-	20
Podvelka	9-12 in 13-17	-		11-17	-	-	13
Ribnica na Pohorju	-	9-12 in 13-17		12-15	-	-	10
Kapla	14-16	-	-	-	-	-	2
SKUPAJ:	22	25	19	22	18	4	110

Počitniški odpiralni čas, ki velja od 1. julija do 31. avgusta 2025:

Knjižnica	P	T	S	Č	P	S	N	tedensko število ur
Radlje ob D.	9-17	9-12	9-17	9-15	9-15	8-12	-	35
Muta	-	12-17	-	-	10-15	-	-	10
Vuzenica	12-17	-	-	-	-	-	-	5
Podvelka	-	-	-	12-17	-	-	-	5
Ribnica na Pohorju	-	14-17	-	-	-	-	-	3
Kapla	-	-	-	-	-	-	-	
SKUPAJ:	13	11	8	11	11	4		58

7.2 Uporabniki knjižnice

Člani knjižnice so uporabniki, ki se vpišejo v skladu s poslovnikom knjižnice, ob vpisu sprejmejo pogoje članstva, kar potrdijo s podpisom na vpisni izjavi. V registru članov se vodijo podatki o aktivnih članih in o članih, katerih podatki se po preteku enega leta po izteku članstva ne izbrišejo zaradi vnesene opombe, neporavnane dolga ali izposojenega gradiva. V registru članov je bilo tako ob začetku leta 2025 dobrih 25 % prebivalcev.

Število aktivnih članov je eden izmed pokazateljev uspešnega delovanja knjižnice. V letu 2025 predvidevamo, da se bo aktivnost članov izboljšala z doseženih 17,2 za vsaj 0,5 %. Tudi v letu 2025 si bomo prizadevali, da pritegnemo v knjižnico Radlje in njene enote **vsaj enak odstotek prebivalcev, kot v letu 2024 – to pomeni člane, ki bodo knjižnico obiskali vsaj enkrat v letu. Predvsem si moramo prizadevati v tistih okoljih, kjer ugotavljamo, da je vpis in uporaba knjižnice nižja.**

Vpisovanje novih članov bomo spodbujali s:

- podarjeno enoletno članarino, če se bo član včlanil v mesecu aprilu ali v novembru,
- uvedbo možnosti nakupa bona za članarino,
- uvedbo možnosti trimesečnega članstva in plačilom nižje članarine. Ta možnost bo namenjena odraslim zaposlenim osebam,
- z dejavnostmi in prireditvami za promocijo branja za različne ciljne skupine.

7.3 Stroški uporabe knjižnice za uporabnike in člane

V letu 2025 ne načrtujemo zvišanja letne članarine ali zvišanja zamudnine. Nazadnje sta se zamudnina in članarina za zaposlene zvišali v letu 2022. Pri povišanju smo upoštevali draženje stroškov in višino članarin ter zamudnin v ostalih koroških splošnih knjižnicah. Ponudba knjižničnih storitev je v knjižnicah Slovenj Gradec, Dravograd in Radlje ob Dravi primerljiva in posledično je upravičeno, da sta članarina ter zamudnina vsaj zelo podobni, če ne izenačeni.

Knjižnica Radlje ob Dravi zaračunava članom **članarino, ki bo v letu 2025 znašala:**

- za odrasle zaposlene: 10 €,
- za študente, kmete, gospodinje in upokojece: 5 €,
- članarina za tri mesece: 3 €. To članarino bo potrebno poravnati ob vpisu, medtem ko je ostale članarine možno plačati v roku treh mesecev od vpisa ali od podaljšanja članstva.

- kot spodbudo k včlanitvi odraslih prebivalcev bomo ponudili nakup bonov za letno članarino v vrednosti 10 in 5 €. Ob primerni promociji te možnosti, bi se lahko povečalo število odraslih članov, sploh tistih, ki mogoče že koristijo storitve knjižnice, vendar za to ne uporabljajo svoje izkaznice.

Članstvo je v Knjižnici Radlje v skladu z Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic brezplačno za otroke in mlade do 18. leta starosti ter za brezposelne osebe, ki so registrirane na Zavodu za zaposlovanje.

Knjižnica zaračunava zamudnino za nepravočasno vrnjeno gradivo s ciljem, da gradivo v knjižnicah čimbolj kroži in doseže čim večji krog uporabnikov. Zamudnina bo v letu 2025 znašala:

- za vsako enoto gradiva 0,20 € na dan.

Knjižnica člane ob nepravočasni vrnitvi gradiva obvešča z opomini, ki jih že nekaj let ni obračunavala. Za leto 2025 je Svet zavoda na predlog kolektiva knjižnice sprejel zaračunavanje administrativnih stroškov pošiljanja posameznih opominov iz dveh razlogov:

- ker so se občutno podražili poštni stroški,
- ker ugotavljamo, da se število članov, ki jih opominjamo, povečuje.

Predlagana višina stroška 1., 2. in 3. opomina je: 1,5 € ter 4. opomina: 3,5 €, ker ga pošljemo priporočeno.

Knjižnica zaračunava članom knjižnice medknjižnično izposojeno gradivo iz knjižnic po Sloveniji in sicer za enoto gradiva 10 €. Medknjižnična izposoja gradiva iz koroških splošnih knjižnic je za člane vseh koroških splošnih knjižnic brezplačna. Stroške pošiljanja krije osrednja območna knjižnica Ravne.

Zaradi povečanega števila neprevzetega medknjižnično izposojenega gradiva, bo knjižnica v letu 2025 **zaračunavala strošek neprevzetega gradiva: 3 € za posamezno enoto**.

Prav tako bo knjižnica zaračunavala strošek za **neprevzeto rezervirano gradivo: 1 € na enoto**, če član gradiva ne prevzame v 7 dneh od prejetega obvestila.

Knjižnica v skladu s Pravilnikom o splošnih pogojih poslovanja zaračunava **stroške, ki so povezani z neposredno uporabo knjižničnih storitev**: izgubljena izkaznica, fotokopiranje iz gradiva knjižnice, tiskanje in podobno ter **stroške, ki nastanejo pri neposredni uporabi knjižničnega gradiva**: izgube gradiva, poškodbe na gradivu in podobno. Vsi predvideni stroški in načini njihove določitve so navedeni v ceniku knjižnice.

7.4 Načrtovanje obiska in izposoje

V letu 2025 načrtujemo, da bomo na dom in v knjižnico izposodili vsaj toliko gradiva, kot v letu 2024, seveda, če ne bo izrednih dogodkov ali razmer, ki bi vplivale na dostopnost knjižničnih storitev. Na ohranjanje že doseženega obsega izposojenega gradiva lahko vplivamo predvsem s premišljenim izborom kupljenega gradiva in z mehanizmi kontrolirane izposoje. Tudi v letu 2025 bomo razvijali različne oblike obveščanja o kvalitetnem čtivu in priporočil za branje po različnih poteh in v različnih oblikah:

- priporočila in povezave do informacij o knjigah na spletni strani knjižnice,
- označevanje nagrajenih knjig,
- vzdrževanje in oblikovanje sistemov medsebojne izmenjave informacij o knjigah,
- izvajanje bralne značke za odrasle,
- izvajanje vodenih pogovorov o knjigah,
- sezname novosti na spletni strani knjižnice,

- tematske razstave knjig,
- spodbujanje izposoje in uporabe e-knjig na portalu COBISS Ela,
- vzdrževanje in dopolnjevanje tematskih seznamov knjig za mlade »Mladi berejo...Izbrano«,
- spodbujanje uporabe spletnega portala o dobrih knjigah Dobreknjige.si, ki ga vsebinsko gradijo strokovni delavci splošnih knjižnic, tudi ena strokovna delavka v Knjižnici Radlje.

V letu 2025 si bomo prizadevali, da pritegnemo v knjižnico čim več obiskovalcev, kar je v današnji sodobni potrošniški družbi vedno težje. Knjižnice namreč za pozornost uporabnikov konkuriramo s številnimi ponudniki, ki nudijo povsem druge možnosti za preživljanje prostega časa. Naš potencial je ustrezna in aktualna knjižnična zbirka ter premišljen izbor prireditev in dejavnosti v specifičnem okolju knjižnice, ki pa pogosto zahtevata veliko več finančnih sredstev, kot jih prejmemo od občin ustanoviteljic in države. V letu 2025 želimo vsaj obdržati nivo obiska iz leta 2024 in menimo, da je že to dosežek. Predvsem knjižnična zbirka, ki se v preteklih nekaj letih ni ustrezno dopolnjevala, je lahko pomemben razlog za manjši interes uporabnikov, kot tudi nezadostni kadri in sredstva za dejavnosti in prireditve za spodbujanje k branju in obiskovanju knjižnice.

8 PRIREDITVE IN DRUGE DEJAVNOSTI

Knjižnica je organizator in ponudnik raznovrstnih kulturnih prireditev in dejavnosti in bo tudi v letu 2025 skrbno izbirala prireditve, da se doseže čim več ciljev, ki si jih pri teh aktivnostih zadamo; predvsem na področju spodbujanja branja in uspešnega predstavljanja raznolikosti knjižničnih storitev, ki jih sodobna knjižnica nudi uporabnikom v različnih življenjskih obdobjih.

Dejavnosti bomo organizirali v osrednji in v vseh krajevnih knjižnicah, saj prostorske možnosti to omogočajo. V posameznih krajevnih knjižnicah bomo izvedli predvsem prireditve, za katere dobimo pobudo iz okolja in v sodelovanju s pobudniki, ki so po večini društva, osnovne šole in druge organizacije ter skupine.

Po vseh enotah knjižnice bomo tudi v letu 2025 izvedli prireditve, ki so že utečene in nekakšne stalnice v ponudbi knjižnice.

Tudi v letu 2025 bomo predvsem pri pripravi razstav sodelovali z JSKD, območno enoto Radlje in s Koroško galerijo likovnih umetnosti.

Posebno skrb bomo tudi v letu 2025 posvečali delu z mladimi bralci in prirejali prireditve, ki so povezane z branjem in knjigo.

Za boljšo prepoznavnost in povezanost dogodkov za spodbujanje branja bomo mesec april 2025 v celoti posvetili tovrstnim dogodkom, med katere uvrščamo:

- zaključek bralne značke za odrasle s povabljenim literarnim gostom in podelitvijo knjižnih nagrad,
- zaključek Sovice v vrtcu s kino predstavo ali pravljичno uro,
- zaključek knjižnih čajank s podelitvijo simboličnih nagrad,
- izvedbe oblik spodbujanja k branju za osnovnošolce 4., 5. in 6. razredov vseh osnovnih šol na našem območju,
- kino v knjižnici za predšolske otroke in osnovnošolce.

8.1 Prireditve za otroke in mladino

PRAVLJICA POTUJE – mesečne pravljичne ure po vseh enotah knjižnice

Potekale bodo od oktobra do aprila, praviloma enkrat mesečno v osrednji in v vseh krajevnih knjižnicah.

Pravljіčna ura se bo izvajala v dopoldanskem času v dogovoru in sodelovanju z vrtci.

Cilj izvajanja pravljicnih ur, ki jim sledi pogovor ter ustvarjalna delavnica ali igra je doživetje otroške literature in pomeni nekoliko drugačno bralno izkušnjo v okolju knjižnice, ki je tudi sicer spodbujajoče za mlade bodoče bralce. Na pravljicnih urah se predstavi kvalitetna slovenska kot tudi tuja otroška literatura, posredno predstavi novosti in izpostavi klasične ter sodobne ustvarjalce: ne samo pisatelje, temveč tudi prevajalce in v veliki meri ilustratorje.

PRILOŽNOSTNE PRAVLJIČNE URE ali PREDSTAVE

Organizirali jih bomo v skladu s kadrovskimi in drugimi možnostmi ob prazniki, ki so povezani z literaturo: v februarju ob slovenskem kulturnem prazniku, v aprilu ob mednarodnem dnevu knjig za otroke ali ob slovenskih dnevih knjige, v oktobru ob dnevu izvirne slovenske slikanice in v decembru. Takrat se dogovorimo z vrtci in ponekod tudi šolami. Nekatero obiščemo v njihovih okoljih, druge povabimo v knjižnico; odvisno od razdalje. Če pravljicnemu pripovedovanju sledi ustvarjanje, izdelke razstavimo v knjižnicah.

VRTCI SE PREDSTAVLJAJO

Po dogovoru z vrtci bomo omogočili skupinam, da se predstavijo in sodelovali po organizacijski plati.

RAZRED NA OBISKU V KNJIŽNICI

Po dogovoru s posameznimi šolami bomo v letu 2024 organizirali predstavitvene ogled knjižnice, in sicer: za otroke, ki obiskujejo vrtec, za učence osnovnih šol, za šolo s prilagojenim programom in za srednjo šolo Muta.

USTVARJALNA SREČANJA za otroke

Bodo tako kot je že utečeno potekala od januarja do marca in od oktobra do decembra dvakrat mesečno ob ponedeljkih med 17. in 19. uro v knjižnici v Radljah. Hkrati potekajo ustvarjalna srečanja za odrasle. Za otroke so srečanja brezplačna, saj se ustvarja z naravnimi in odpadnimi materiali.

Novost: PRAVLJIČNI DEVŽEJI so kuverte z navodili in osnovnim materialom za izdelavo preprostega izdelka. Tematika je vezana na izbor knjig, na primer: noč čarovnic: izdelek črna mačka kot kazalo in priporočene knjige o čarovnicah. Pravljicni devžej dobijo otroci, ki želijo ustvarjati doma. Pravljicni devžeji so skupni projekt koroških splošnih knjižnic, katerega koordinatorka je Koroška osrednja knjižnica na Ravnah. Vsaka koroška knjižnica bo letno pripravila eno delavnico (en devžej). Pravljicni devžeji so mladim bralcem in ustvarjalcem na razpolago v vseh enotah Knjižnice Radlje.

RASTEM S KNJIGO za sedmošolce in dijake prvih letnikov srednje šole

V okviru projekta "Rastem s knjigo : slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu", ki je zasnovan s strani Ministrstva za kulturo, Ministrstva za šolstvo in šport ter v sodelovanju s slovenskimi splošnimi knjižnicami, nas vsako leto obiščejo generacije sedmošolcev, za katere pripravimo program, ki zajema: predstavitev knjižnice, knjižnično-informacijsko opismenjevanje, predstavitev elektronsko dostopnih storitev knjižnice in elektronskih gradiv ter motivacijo za branje. Ob obisku je vsakemu sedmošolcu podarjeno mladinsko leposlovno delo. Projekt je del sistematične podpore razvoju bralne kulture na različnih starostnih stopnjah. Sedmošolci vseh petih šol in dveh podružničnih šol nas bodo predvidoma obiskali do konca šolskega leta, torej do junija 2025.

V projekt so zajeti tudi dijaki prvih letnikov srednjih šol, tako bodo Knjižnico v Radljah predvidoma do junija 2025 obiskali dijaki srednje šole na Muti.

Program vsako leto nekoliko prilagodimo in posodobimo, da ustreza sodobnim potrebam mladih uporabnikov knjižničnih storitev.

KNJIŽNE ČAJANKE v osnovni šoli izvajamo v sodelovanju z OŠ Muta. Učenci berejo knjige na določeno temo in branje zaključijo s pogovorom, na katerega povabimo strokovnjaka z

obravnavanega področja. Dejavnost aktivno spremljamo in prilagajamo v sodelovanju s šolo. V šolskem letu 2024/2025 bodo za tretjo triado izvedene tri čajanke na teme: Pustolovščinam naproti, Prestopništvo in mladostniški kriminal ter Drugačnost, invalidnost; za drugo triado pa dve čajanki na temi: Pustolovščinam naproti in Šport

Zaključno prireditev knjižnih čajank v aprilu (predvidoma 17. 4. 2025) bodo pripravili učenci, ki so sodelovali na obeh stopnjah. Prireditev je za starše, učitelje, zaposlene iz splošne knjižnice in ostale učence. Sodelujoči učenci in mentorica pripravijo program, s katerim predstavijo čajanke, Knjižnica Radlje ob Dravi pa podeli nagrade sodelujočim. Na tak način osnovnošolci berejo in se pogovarjajo o temah, ki jih zanimajo in zadevajo ter se srečajo z ljudmi, ki z njimi delijo svoje izkušnje.

POČITNIŠKI PROGRAM za osnovnošolce in dijake: POČITALCI

V poletnih počitnicah od leta 2017 za osnovnošolce in srednješolce izvajamo dejavnost Počitalci – počitniški bralci, ki je zelo učinkovita in jo bomo v enaki obliki izvedli tudi v počitnicah 2025. Sodelujoči za prebrano knjigo, ki jo je potrebno tudi na kratko opisati, prejmejo nalepko. Knjiga mora biti primerna starosti sodelujočega. Določeno število prebranih knjig – zbranih nalepk prinaša nagrade. Na tak način smo za branje motivirali številne otroke, ki zagotovo svojega prostega časa ne bi preživeli s knjigo. Odmevna je tudi prireditev, ki bo v soboto, 20. septembra, na kateri še izžrebamo nagrajence.

V času poletnih počitnic bomo izvedli tudi ustvarjalne ponedeljke za otroke in uredili počitniško igralnico.

POČITNIŠKI PROGRAM za predšolske otroke: MINI BRALEC

V poletnih počitnicah 2023 smo za predšolske otroke oblikovali in prvič izvedli bralno akcijo, ki vključuje seveda tudi družine predšolskih otrok, ki praviloma še ne berejo sami. Zaradi odličnega odziva smo akcijo izvajali tudi v počitnicah 2024 in jo bomo tudi v počitnicah 2025.

SOVICA V VRTCU je nova oblika spodbujanja družinskega branja in obiskovanja knjižnice, ki smo jo v sezoni oktober 2019 - april 2020 izvajali prvič, pa še takrat v okrnjeni obliki zaradi epidemije. Dejavnost je oblikovana tako, da povezuje knjižnico, vrtce in družine s predšolskimi otroki. Otroci s starši obiščejo knjižnico, si izposodijo knjige s priporočilnega seznama in jih doma prebirajo. V vrtcu otroci predstavijo prebrane vsebine. To obliko branja bomo v šolskem letu 2024/2025 izvajali v enotah: Radlje, Muta, Podvelka, Ribnica na Pohorju in Vuzenica za skupno 26 skupin otrok iz vrtcev.

KNJIŽNE URE so oblika sodelovanja posamezne skupine iz vrtca, ki na podlagi izdelanega vsebinskega programa obiskuje knjižnico v posameznem šolskem letu. Trenutno potekajo knjižne ure tretjo sezono v knjižnici Podvelka za skupino iz vrtca v Podvelki. Otroci z mentoricama: vzgojiteljico in knjižničarko na zaključku šolskega leta predstavijo vsebine in knjige, ki so jih v knjižnici spoznavali ter dejavnosti, ki so jih v knjižnici ali v vrtcu na podlagi tega izvedli. Vsebinsko bogat program je odlična oblika spodbujanja branja, raziskovanja in uporabe knjige kot informacijskega vira v zgodnjih letih malih bralcev.

»BODI KUL, BERI FUL« - Projekt branja za mlade od 13. – 18. leta

V letu 2025 načrtujemo sodelovanje pri projektu, ki ga je zasnovala Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika in se je razširil na vse koroške knjižnice. Cilj je spodbujati bralno motivacijo, seznaniti mlade s kakovostno literaturo in vzgajati bralce za vse življenje.

Akcija, ki je namenjena mladim od 13. do 18. leta, poteka vsako leto od oktobra do marca in se s sklepno prireditvijo ter podelitvijo priznanj slavnostno zaključuje v aprilu. Pri projektu sodelujejo osnovne in srednje šole.

Novost: SOBA POBEGA je dejavnost za spoznavanje knjižnice in njene ponudbe. Zasnovala jo je Koroška osrednja knjižnica (KOK) za svojo knjižnico na Ravnah in pripravlja verzijo, ki bo primerna za vse knjižnice na območju. V naši knjižnici bi jo izvajali za skupine starejših učencev iz vseh petih osnovnih šol, ki bi se v tekmovanju pomerili in prejeli simbolično nagrado. Namenjena bi bila prijetnemu druženju, spoznavanju knjižnice, udeležili bi se je dobri bralci za nagrado. Predvidoma se bo izvedla kot skupna dejavnost koroških knjižnic v letu 2025.

PROGRAMI ZA osnovnošolce – so programi, ki jih knjižnica oblikuje za posamezne razrede osnovnih šol in predstavi osnovnim šolam svojega območja na skupnem sestanku:

1. triada:
 - tematika: dogovorjena za vsak razred glede na učni načrt ali izbiro aktualne slikanice;
 - oblike: pravljica, ura, igra, kviz, uganke, risanje (v najbližji enoti knjižnice ali izjemoma v šoli in potem razstava risb);
 - termin obiska: kadarkoli v letu.
4. razred:
 - tematika: Pot knjige;
 - oblike: vsebino in gradiva je izdelala Javna agencija za knjigo, v knjižnici smo prilagodili za naše razmere;
 - termin obiska: april.
5. razred:
 - tematika: Skrivnost izginulih črk;
 - oblike: vsebino in gradiva je izdelala Javna agencija za knjigo, v knjižnici smo prilagodili za naše razmere;
 - termin obiska: april.
6. razred:
 - tematika: pisatelj Primož Suhodolčan in njegove knjige;
 - oblike: predstavitev, pogovor, naloge;
 - termin obiska: april.
7. razred:
 - Rastem s knjigo – program se posodablja glede na razmere in morebitne spremembe s strani JAK. Učenci prejmejo tudi knjigo za darilo;
 - termin obiska: predlagano od oktobra do decembra – da se lahko prejete knjige vključijo v programe spodbujanja branja v šoli.
8. razred:
 - tematika: COBISS, Moja knjižnica, mCobiss
 - oblike: predstavitev digitalne poti do knjižnice, uporaba portala COBISS+ na računalnikih in mCOBISS-a na telefonih;
 - termin obiska: v prvih mesecih šolskega leta oziroma kadarkoli.
9. razred:
 - tematika: kako poiskati zanimivo čtivo, kako dostopati do elektronskih in do zvočnih knjig;
 - predstavitev portalov Dobreknjige.si, Audibook in Biblos ter preizkus delovanja na knjižničnih računalnikih ali telefonih;
 - termin obiska: kadarkoli v letu.

Osnovne šole se odločijo za posamezni program in individualno dogovorijo v okviru predlaganega obdobja. Cilj knjižnice je, da vsi osnovnošolci enkrat v šolskem letu organizirano obišejo svojo najbližjo splošno knjižnico. Dejavnosti se namreč, razen Rastem s knjigo, izvedejo v krajevnih knjižnicah.

DODATNI PROGRAM

Občasno in priložnostno bomo organizirali različne **dejavnosti za otroke**: videoure, vodene ogleda tematskih in likovnih razstav in podobno.

V času jesenskih, zimskih in pomladanskih počitnic bomo v kolikor bodo dopuščale kadrovske razmere, pripravili **program za otroke in mlade** v povezavi in s sodelovanjem Društva prijateljev mladine Radlje ali samostojno.

Še več in tesneje bomo sodelovali z zavodom ŠKTM, ki izvaja različne dejavnosti, predavanja, izobraževanja in druge oblike koristnih druženj za različne ciljne skupine. Nekatere dejavnosti bomo izvedli v naših knjižnicah – po presoji in v dogovoru.

8.2 Prireditve za odrasle

Tako kot izvajamo doslej, se bomo tudi v letu 2025 trudili izbrati in organizirati prireditve, ki bodo čimbolj zadovoljile naše obiskovalce in zadostile interesom čim več ljudi. Tesneje se bomo povezali z drugimi izvajalci v našem okolju, da se bodo naše aktivnosti dopolnjevale in ne podvajale.

LITERARNI VEČERI IN PREDSTAVITVE KNJIG

Priredili bomo literarne večere, na katerih se bomo srečali s pisatelji in pesniki ter predstavitve knjig z različnih strokovnih področij. Izbiramo aktualne teme in knjige. Pri predstavitvah damo prednost pisateljem, katerih dela smo uvrstili na priporočilni seznam bralne značke za odrasle v aktualni sezoni.

BRALNO – POGOVORNA SREČANJA in BRALNI KLUB, ki trenutno potekajo enkrat mesečno v Knjižnici na Muti in v Radljah v dopoldanskem času ter bralni klub v Radljah v večernih urah, bomo izvajali tudi v letu 2025. Ob vpisovanju udeležencev bralne značke Korošci pa bukve beremo v sezoni 2024/2025 bomo ponovno preverili pripravljenost udeležbe na bralnih srečanjih in na željo zainteresiranim poslali informacije o bralnih srečanjih. Zaznan je povečan interes za tovrstna druženja, zato se že pripravljamo na širitev in posodobitev te dejavnosti. Cilj knjižnice je, da oblikuje več bralnih klubov, oz. skupin, ki obravnavajo knjige z različnih področij ali zahtevnostnih stopenj, da je s tem omogočena širša izbira za vključevanje bralcev po osebnih interesih. Za omogočanje več bralnih skupin nameravamo vključiti več zunanjih sodelavcev, oziroma prostovoljcev. Načrtujemo tudi strokovno ekskurzijo za udeležence bralnih in ustvarjalnih skupin, prvič v maju 2025. Na podlagi interesa in odziva, bi ekskurzijo lahko uvedli trajno. Vsebinsko se bo navezovala na literaturo in ustvarjanje.

BRALNE URE

Bralne ure izvajamo v domu za starejše občane Hmelina v Radljah. Izvedemo jih praviloma enkrat na dva meseca po dogovoru ali ob različnih priložnostih. V sezoni 2024/2025 so se srečanja že začela izvajati na tematiko: knjižni sprehodi po travnikih in gozdovih Slovenije. Udeleženci ob branju, poslušanju ter pogovoru med seboj delijo bogate življenjske izkušnje.

DEMENCI PRIJAZNA TOČKA

Knjižnica je v letu 2019 postala demenci prijazna točka DPT, kar pomeni dodatno usposobljenost vseh delavcev knjižnice, posebej tistih, ki prihajajo v stik z uporabniki. Dodatna usposobljenost zajema znanje in veščine, ki omogočajo, da pomagamo tako osebam, ki so zboleli, kot svojcem, ki v knjižnici iščejo informacije o bolezni. DPT pomeni za knjižnico tudi, da bomo prepoznavali potrebe in spremljali ponudbo in kot javno dostopna ustanova omogočali izobraževanja, delavnice in prireditve na to tematiko.

BRALNA ZNAČKA ZA ODRASLE »KOROŠCI PA BUKVE BEREMO«

Bralno značko pod enakim imenom izvajamo vse koroške knjižnice. Odziv bralcev je povsod zelo dober in zato bomo z bralno značko nadaljevali. Sezona se začne z oktobrom in traja do aprila. Predvidoma 24. aprila 2025 jo bomo zaključili s predstavitvijo knjige in obiskom pisatelja ali pisateljice.

POTOPISNA PREDAVANJA

Organizirali bomo vsaj 4 potopisna predavanja (januar, marec, oktober, november) in izbirali med področji, ki v knjižnici še niso bila predstavljena. Pri izbiri dajemo prednost domačinom, ki potujejo in želijo predstaviti svoja potovanja ter popotnikom, ki ob potovanjih izdajo tudi knjigo. Ob predavanjih pripravimo tematsko razstavo knjig, ki predstavljajo kraj ali deželo, ki je tema predavanja. S tem spodbudimo obiskovalce k iskanju informacij in branju.

RAZSTAVE

S preselitvijo osrednje knjižnice v stavbo Center Radlje, je knjižnica pridobila večji prireditveni in razstaviščni prostor, ki ga imenujemo galerija Knjižnice Radlje. To je ločen prostor v drugem nadstropju, ki sprejme vsaj 80 obiskovalcev. V sodelovanju z JSKD, območno izpostavo Radlje in Koroško galerijo likovnih umetnosti Slovenj Gradec bomo skrbeli, da se bodo v prostoru prirejale razstave likovnih in drugih del. Namenjen pa bo tudi večjim prireditvam, koncertom, predstavam, ki jih bomo izvedli sami ali v sodelovanju z drugimi ustanovami in zavodi.

RAZSTAVE V RAZSTAVNIH VITRINAH

V razstavnih vitrinah bomo organizirali razstave manjših predmetov in k razstavljanju povabili posameznike, društva, skupine.

TEMATSKE RAZSTAVE knjižničnega gradiva

Občasno in priložnostno razstavimo gradivo na določeno temo, ki je lahko spominski dan, pomemben dogodek, rojstni dan ali obletnica slovenskega pisatelja. Razstavljeno gradivo je namenjeno izposoji. Tudi v letu 2025 bomo na tak način izpostavili tako strokovno kot leposlovno literaturo.

USTVARJALNA SREČANJA in USTVARJALNE DELAVNICE

V knjižnici bomo še vedno ustvarjali in se družili na mesečnih ustvarjalnih srečanjih za otroke in odrasle vsak drugi in četrti ponedeljek v mesecu od oktobra do marca ter ob priložnostnih ustvarjalnih delavnicah.

Novost: ROČNODELSKE DELAVNICE

Na pobudo uporabnikov in prostovoljcev, ki so pripravljeni predajati svoje ročnodesko znanje, bomo organizirali tovrstne delavnice, oziroma srečanja. V času jeseni 2025 načrtujemo preizkušanje te ideje v praksi. Če bodo izkušnje pozitivne in bo izražen interes, jih bomo uvedli v program dejavnosti tudi v prihodnje.

POČITNIŠKI PROGRAM za odrasle

V poletnih počitnicah bomo za odrasle obiskovalce uredili kotiček za starše z revijami in knjigami, ki bi jim bile zanimive.

DEJAVNOSTI ZA SPODBUJANJE VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

Organizirali bomo razne dejavnosti, predavanja, delavnice, ki so jih ustanove, društva ali posamezniki pripravljeni izvesti z namenom spodbujanja vseživljenjskega izobraževanja. Kljub nezadostnim sredstvom za tovrstne dejavnosti, lahko velik del dejavnosti izvedemo v povezavi z osnovno dejavnostjo knjižnice – s promocijo knjig z različnih področij. Dogovori na tem področju nastajajo sproti in glede na aktualno ponudbo ter potrebe v našem okolju.

Ker se še vedno pojavljajo potrebe po usposabljanju za uporabo sodobne računalniške in druge komunikacijske tehnologije pri starejših, bomo po dogovorih s posameznimi skupinami zainteresiranih uporabnikov, izvedli usposabljanja za uporabo računalnika, ki smo ga imenovali Kaj brati – kje iskati? Program usposabljanja je ustrezen tako za odrasle kot za mladino.

PRIREDITVE V OKVIRU DOMOZNANSKE DEJAVNOSTI

Zaradi premalo strokovnega kadra je domoznanska dejavnost v knjižnici okrnjena, vendar se vsako leto potrudimo, da vključimo v program dejavnosti, s katerimi se predstavijo domačini ali domač kraj. Tudi v letu 2025 načrtujemo predstavitve vsaj dveh ustvarjalcev na različnih kulturnih področjih iz našega lokalnega okolja.

8.3 Druge promocijske dejavnosti za prepoznavnost knjižnice

Prepoznavnost knjižnične dejavnosti, oziroma konkretno poznavanje možnosti, ki jih knjižnične storitve ponujajo svojim uporabnikom, je v posameznem lokalnem okolju ključnega pomena za uspešno delovanje knjižnice. Z vsakim obveščanjem, s prireditvami, z lokalno usmerjeno promocijo dejavnosti, prepoznavnost izboljšujemo, zato se odločamo za sodelovanje v skupnih dejavnostih z drugimi splošnimi knjižnicami in ustanovami:

Na ožjem lokalnem nivoju – območju naših petih občin ustanoviteljic:

- sodelujemo z ustanovami in zavodi pri različnih dejavnostih in festivalih,
- sodelujemo ob občinskih praznikih, ko se tudi v knjižnicah pripravljajo in izvedejo dogodki.

Najpogosteje sodelujemo s pripravo razstav v prostorih knjižnice ali drugih predstavitev, če pa je dogajanje festivalne narave na prostem pa z ustvarjalnimi delavnicami in stojnico z »bukvicami za vsakogar«. Tudi v letu 2025 se bomo udeležili dogodkov v sodelovanju z drugimi deležniki v naših lokalnih skupnostih.

Na širšem lokalnem nivoju – območju Koroške:

- sodelujemo z ustanovami in zavodi, predvsem na področju promocije vseživljenjskega izobraževanja,
- sodelujemo s koroškimi knjižnicami pri izvedbi skupnih dejavnosti: Bodi kul, beri ful, Korošci pa bukke beremo, druge priložnostne dejavnosti ter novi dejavnosti za otroke in mlade, ki bosta predvidoma vzpostavljeni v letu 2025: soba pobega in ustvarjalni paketek.

Na nacionalnem nivoju:

- sodelujemo v skupnih promocijskih aktivnostih pod okriljem Združenja slovenskih splošnih knjižnic: Teden slovenskih splošnih knjižnic, druge priložnostne dejavnosti, kot so Gozdna knjižnica, Noč knjige,...

9 MODERNIZACIJA KNJIŽNIC (oprema in prostori)

9.1 Oprema

V letu 2025 načrtujemo posodobitve, oziroma dokup opreme za skupno rabo v vseh knjižnicah iz lastnih prihodkov ter nakup pohištvene opreme in računalnikov za uporabnike s sredstvi posameznih občin. Načrtovane investicije in njihovo okvirno ovrednotenje je razvidno iz tabele:

Lokacija:	načrtovana oprema v letu 2025	lastna sredstva v €	sredstva iz občinskih proračunov v €
Vse knjižnice	Nakup opreme v skupni rabi za izvedbo dejavnosti ter nadomestitev nujne opreme	1.350	0

Knjižnica Muta	pohištvena oprema: knjižna regala in 2 računalnika za uporabnike	0	4.000
Knjižnica Vuzenica	pohištvena oprema: knjižne police in predalnik za tiskalnik	0	3.800
Knjižnica Podvelka	trije knjižni regali za knjižnico Podvelka	0	2.400
Knjižnica Ribnica na Pohorju	stolčki za otroški kotic in oprema za Center skupnih dejavnosti – projekt LAS	1.650	600
SKUPAJ	13.800 €	3.000	10.800

Za potrebe izvajanja prireditev in skupnih dejavnosti ter za nujne nadomestitve opreme načrtujemo sredstva v višini 1.350 €. Vir: lastni prihodki knjižnice.

V letu 2025 načrtujemo partnersko sodelovanje v projektu LAS: Center skupnih dejavnosti, v katerem je predviden nakup določene opreme ter izvedba nekaterih dejavnosti v Ribnici na Pohorju. V primeru, da se bo načrtovan projekt izvedel, mora knjižnica zagotoviti lasten vir financiranja opreme in dejavnosti, ki bo po zaključeni izvedbi pretežno povrnjen v obliki nepovratnih sredstev. Vrednost načrtovane opreme v projektu je 1.650 €. V primeru, da se projekt ne bo izvedel, bodo sredstva namenjena nakupu opreme za skupno rabo in izvedbo dejavnosti ter nadomestitev nujne opreme. Enako bomo ravnali v primeru, če bo izplačilo nepovratnih sredstev realizirano že v letu 2025.

Za dokupe potrebne opreme v posameznih krajevnih enotah načrtujemo sredstva v skupni višini: 10.800 €, kar so vse navedene občine potrdile in načrtovale v svojih proračunih.

V skladu s potrebami, ki se pojavijo tekom leta in so bolj nujne od načrtovanega, se lahko načrti tudi spremenijo.

9.2 Prostori

Prostori osrednje knjižnice Radlje, krajevnih knjižnic Muta, Podvelka, Ribnica na Pohorju in Vuzenica so povsem ustrezni za izvajanje knjižnične dejavnosti. Prav tako je izboljšani prostorski pogoj za knjižnico v izposojevališču na Kapli, ki je bila v septembru 2023 skupaj s šolsko knjižnico preseljena iz osnovnošolske stavbe v sosednjo stavbo.

V krajevnih knjižnicah Ribnica na Pohorju in Vuzenica so knjižnični prostori sicer manjši in večinoma namenjeni knjižnični zbirki in uporabi gradiva v knjižnici, vendar se za izvajanje dejavnosti uporabljajo sosednji prostori, ki jih sicer ne beležimo kot knjižnico, ampak uporabljamo v dogovoru z lastnikoma prostorov, torej občinama.

10 FINANČNI NAČRT

Program dejavnosti je tesno povezan in usklajen z namenskimi finančnimi sredstvi. Na podlagi sprejetih proračunov o finančnih sredstvih, namenjenih za delovanje Knjižnice Radlje ob Dravi v letu 2025 s strani občin ustanoviteljic, je Svet Knjižnice Radlje ob Dravi na 8. redni seji 25. 2. 2025 obravnaval in sprejel Finančni načrt Knjižnice Radlje ob Dravi za leto 2025.

Predvidoma se bo usklajen finančni načrt tekom leta 2025 še spremenil:

- na postavki nakupa knjižničnega gradiva, ker smo pri načrtovanju sredstev upoštevali sofinanciranje nakupa iz sredstev Ministrstva za kulturo v enaki višini kot v letu 2024. Ta podatek bo namreč znan po zaključenem javnem pozivu ministrstva, o čemer bomo občine obvestili.
- na postavki stroški dela, ker pri izračunu potrebnih sredstev za stroške dela nismo upoštevali za leto 2025 predvidenega povečanja sredstev zaradi spremembe plačnega sistema. Z vsemi občinami smo se dogovorili, da bomo podatke o potrebnih dodatnih sredstvih sporočili občinam ustanoviteljicam v vlogi za rebalans, oziroma uskladitev finančnega načrta,
- na postavki stroški dela, ker je Občina Vuzenica v proračunu načrtovala za 623 € več sredstev kot smo predlagali. Sredstva se bodo upoštevala pri pripravi rebalansa za dodatna potrebna sredstva – razlaga zgoraj,
- na postavki stroški dela, ker Občina Radlje v proračunu ni načrtovala sredstev za novo zaposlenega in predvidevamo, da jih bo zagotovila z rebalansom proračuna, ko bodo podana soglasja za novo zaposlitev.
- druge spremembe, ki bodo vplivale na potrebe po uskladitvi ali spremembi sredstev na posameznih postavkah.

V primeru odstopanj od finančnega načrta po posameznih postavkah, bomo občine ustanoviteljice obveščali in podali utemeljitve ter predloge za uskladitve.

V skladu z določbami 36. in 37. člena Odloka o ustanovitvi Knjižnice Radlje ob Dravi bomo občine obveščali, če katera od občin sredstev ne bo zagotavljala v skladu s sklenjenimi pogodbami in finančnim načrtom.

Stanje v februarju 2025 sprejetega usklajenega finančnega načrta:

Finančni načrt za izvajanje knjižnične dejavnosti v letu 2025-19.2.-usklajen prvič po sprejetju proračunov občin:								
finančni vir:	ministrstvo	lastna sredstva	Radlje	Muta	Vuzenica	Podvelka	Ribnica na Pohorju	SKUPAJ
Sredstva namenjena:	predvidevanje	načrt	proračun	proračun	proračun	proračun	proračun	
Plače redno zaposlenih	0,00	0,00	105.978,00	59.480,00	52.697,00	46.841,00	21.590,00	286.586,00
Plača novo zaposlenega knjižničarja od aprila 2025	0,00	0,00	rebalans 5852	3.285,00	2.876,00	2.586,00	1.192,00	9.939,00
Materialni stroški	0,00	5.500,00	40.120,00	8.519,00	7.459,00	6.709,00	3.093,00	71.400,00
Knjižnično gradivo	24.290,00	4.000,00	10.000,00	5.000,00	6.000,00	8.000,00	3.500,00	60.790,00
Nakup opreme	0,00	3.000,00	0,00	4.000,00	3.800,00	2.400,00	600,00	13.800,00
SKUPAJ	24.290,00	12.500,00	156.098,00	80.284,00	72.832,00	66.536,00	29.975,00	442.515,00

ZAKLJUČEK

Vloga knjižnice se v sodobni družbi spreminja: vedno večji poudarek pri delu knjižničarjev z uporabniki je na posredovanju zahtevnejših informacij iz verodostojnih referenčnih virov ter na intenzivnem spodbujanju branja pri vseh ciljnih skupinah uporabnikov, vključno z ranljivimi skupinami. Tovrstne aktivnosti knjižnice terjajo predane in strokovno usposobljene kadre, ki imajo stalne možnosti za dodatna izobraževanja. Ključno je število zaposlenih strokovnih delavcev, zato

upamo, da bomo nove strokovne delavce v knjižnici lahko zaposlovali po podanem kadrovskem načrtu.

Vsa naša prizadevanja, tako po zadostnem številu zaposlenih, po zadostnih sredstvih za nakup gradiva, za nakup osnovnih sredstev, za nemoteno delovanje knjižnice; za vsa nujna posodabljanja, **so namenjena izključno delu z uporabniki knjižnice, saj želimo na vseh področjih in v vseh vidikih našega strokovnega dela izboljšati kakovost in obseg naše dejavnosti v dobro naših uporabnikov in obiskovalcev.**

Program dejavnosti Knjižnice Radlje ob Dravi za leto 2025 je bil predstavljen in sprejet na 8. redni seji Sveta Knjižnice Radlje ob Dravi, dne 25. 2. 2025.

Slavica Potnik
direktorica